

Zgodba o drevesih:

Zgodovina sveta, napisana v branikah

Tree Story:

The History of the World Written in Rings

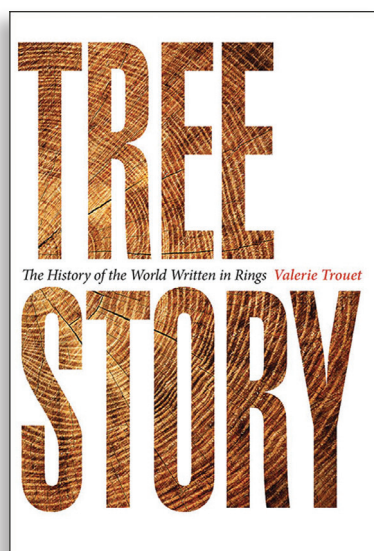
Trouet, Valerie (2020).

Tree Story: The History of the World Written in Rings, Johns Hopkins

University Press, 256 pp.,

ISBN: 9781421437774,

<https://jhupbooks.press.jhu.edu/title/tree-story>

Knjigo, ki bi bila v slovenskem prevodu naslovljena kot »Zgodba o drevesih: Zgodovina sveta, napisana v branikah«, je napisala Valerie Trouet, vrhunška in svetovno priznana dendrokronologinja in profesorica na Univerzi v Arizoni, ki je poklicno življenje posvetila drevesom in branikam in njihovi povezanosti s podnebjem in gozdnimi ekosistemi. Valerie Trouet izvira iz Belgije, kjer je študirala in opravila doktorat s področja bioznanosti in inženirstva, v knjigi pa pove, kako se je prvič srečala z branikami in dendrokronologijo.

Knjiga je posvečena drevesom in branikam in pripoveduje, kako dendrokronologi prevajamo zgodovino, zapisano v lesu, v znanstvene in splošno razumljive zgodbe. Čeprav knjiga govori o znanstvenih principih in dosežkih, jo lahko beremo kot zanimivo in navdušujočo zgodbo. Bralec tako skozi različna izjemna odkritja in dosežke spoznava, kako deluje znanost in kako znanstveniki in znanstvenice razmišljajo in čutijo, ko se spopadajo z uspehi in razočaranji.

Predstavljen je princip dendrokronologije in njena povezanost s številnimi različnimi področji znanosti, od klimatologije do zgodovine in umetnosti, s čimer se je močno izboljšalo tudi naše razumevanje podnebne zgodovine Zemlje in vpliv podnebja v zadnjih tisočletjih na razvoj civilizacij.

Dendrokronologija je opisana od njenih samih začetkov v ZDA. Pojasnjena so načela dendrokronologije, kako drevesa rastejo v različnih okoljih od ZDA do Evrope ali tropske Afrike. Avtorica je delova-

la v različnih okoljih, zato lahko v prvi osebi opisuje, kako je mogoče sestaviti dolge kronologije z analizo branik, pridobljenih iz dreves in „mrtvega“ lesa, ohranjenega v zgodovinskih objektih ali zakopanega v vlažnih tleh. Knjiga poudarja velike dosežke raziskav podnebja in podnebnih sprememb ter njihovega vpliva na zgodovino človeštva od egiptovskih faraonov, preko Rimskega cesarstva, Džingiskana, ameriških puebllov, epidemij kuge v Evropi, brodolomov ladij, piratov in hurikanov.

Knjiga nas vodi skozi glavne dosežke dendrokronologije, ki so predstavljeni v številnih znanstvenih člankih v najrazličnejših revijah. Valerie Trouet jih predstavlja kot povezano, skladno, razumljivo in privlačno zgodbo. Zgodbe piše v prvi osebi in predstavlja tudi znanstvenike in znanstvenice ter ozadja velikih dosežkov. Pri mnogih od njih je sodelovala.

Knjiga me je navdihnila tudi osebno, ker jo je napisala znanstvenica in ker ji je uspelo znanost predstaviti na originalen in privlačen način. Avtorico sem prvič spoznala kot mlado raziskovalko, ko se je udeležila enega od znamenitih dendroekoloških terenskih tednov Fritza Schweingruberja na Mašunu, ki sem ga leta 2000 soorganizirala s Tomom Levaničem.

Ob knjigi sem kot bralka uživala, saj je pokazala, kako predstaviti znanost v obliki pripovedi, ki je popestrjena z osebnimi vtisi in anekdotami. Toplo priporočam knjigo in avtorico Valerie Trouet kot nadarjeno pripovedovalko in svetovno znano znanstvenico dendrokronologinjo. Knjiga bo zanimiva

za znanstvenike in znanstvenice, strokovnjake in strokovnjakinje, študente in študentke ter vse, ki jih zanima življenje dreves ter delo dendrokronologov in dendrokronologinj.

The book *Tree Story: The History of the World Written in Rings* by Valerie Trouet was published in April 2020. It has been presented and reviewed on numerous forums, websites and social media and attracted a lot of attention.

Valerie Trouet is an accomplished and globally recognised dendrochronologist, and a professor at the University of Arizona. Her professional life is dedicated to tree rings, and especially to studying past climates, forest ecosystems, and their interactions. She completed her studies and PhD in

Belgium in the field of Bioscience Engineering. The book is a balanced presentation of both science and an engaging narrative. We learn of various remarkable discoveries and achievements, how science is done, and how scientists think and feel when they cope with success and disappointment.

The book inspired me personally, especially because it is written by a successful woman in tree-ring science, whom I first met at the dendroecological field week of Fritz Schweingruber in Mašun in 2000, which I co-organised with Tom Levanič. I enjoyed how Valerie Trouet presents the science in the form of a narrative, and how all the stories are sprinkled with personal impressions and anecdotes. Therefore, I warmly recommend the book and the author Valerie Trouet as a talented story-teller to scientists, professionals and students, and all those who are curious about the lives of trees and the work of dendrochronologists.

A longer book review is published in *Tree Ring Research*, Volume 76, Number 2 (2020), <https://treeringresearch.org>

Katarina Čufar

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo, Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana, SLO
* e-pošta: katarina.cufar@bf.uni-lj.si